

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va est Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demaneti'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Roman'a:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 80 cr. taps'a tim-
bra'e pentru fiesce care publicati-
une separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Unu esemplariu costă 10 cr.

Locuint'a Redactorului:

si

Cancelari'a Redactiunii:

e in

Strat'a Morariloru Nr. 19.

Articolile nefrancate nu se voru
primi decatu numai de la corespun-
dinti regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se
voru arde.

Pest'a, ^{7 dec.} 1868.
_{25 nov.}

**Asta-di a decursu la curtea juratiloru
d'in Pest'a pertratata procesulu de presa
intentatu contr'a redactoriulu acestui diur-
nalulu. Pertratata tienu de la 10 ore a. m.
pana la 2 1/2 ore d. a. Redactoriulu se apera
insu-si. Publiculu fu numerosu. Resultatulu
este, ca la intrebarile formulate 6 jurati (d'in
12) respunsera cu *ba* si 6 cu *da*. De unde in in-
tielelesulu legi redactorulu acusatulu fu *absolvitu*
si directorulu causelor regali condamnatu
la spesele procesuali.**

Raportu detatatu in nrulu urmatoriu.

Nr. 2487. 1868.
crim.

Sentintia de Acusa.

Judecatori'a scaunulu Muresiulu contra mem-
brii eclesiei gr. cat. d'in Blasiu, adeca contra canoni-
culu si prepositulu Basiliu Ratiu, canonicii Gre-
goriu Mihali, Elia Vlasiu si mai multoru profesori,
asemenea Iacobu Muresianu redactorulu Gazetei
Traniei, pentru crim'a de conturbarea paciei publice,
dupa investigatiunea si cercetarea criminala — dupa
ascultarea opiniunei fiscalulu premialu — au adusu
sentintia urmatoria:

Iacobu Muresianu redactorulu respondiato-
riu jurnalulu politicu — Gazet'a Trania — apa-
randu in Brasiovu, Basiliu Ratiu canonicu si pre-
positulu gr. cat. d'in Blasiu, Elia Vlasiu si Gregoriu
Mihali, canonicii gr. cat., asiã Ioane Moldovanu
Micu, Gavriila Popu si Alesandru Micu, profesori
gr. cat. d'in Blasiu, pentru crim'a de conturbarea pa-
ciei publice normata in §. 65. a, b, cod. pen., pre lan-
ga lasarea pre petioru liberu pre bas'a §. 200, pr.
pen. se punu in stare de acusa, — si suntu de citati
la pertraptarea verbala finale, — care se va tienu la
tempulu seu in-a-antea judecatoriei acestia. — La
pertraptarea finale suntu de cetitu: articulu asiã
numitu „Pronunciamentu“ d'in Nr. 38 a Gazetei
Traniei a. c. (Vedi n. Nr. 1.). — Testimoniile despre
moralitatea si averea acusatiloru, contestatiunea de
registratura lui Iacobu Muresianu (Vedi n. Nr. 71.
79. 98.)

La pertraptarea finale suntu de a se lua in-a-
ante Nr. 42. a. c. Asemenea Nrii curenti de la 68 pana
78 inclusivu a Gazetei Transilvane (Vedi n. Nr. 1
si 97.).

Acusatii suntu indreptatiti contra acesta sen-
tintia — in 24 de ore dupa enuncierea ei la acesta
seu la acea judecatoria, carea efptueza enuntierea
seu imanuarea, — a insinua recursulu, si motivele
recursulu in optu d'ile dupa insinuarea lui a le da
in launtru; mai departe acusatii suntu indreptatiti
si la acea, ca pentru descrierea motivulu recursulu
si pentru apararea lor la pertraptarea finale, —
alegandulu dupre voli'a loru propria. (Totu lucrulu
acesta, care lu-publicamu asiã precum l'am primitu,
pare ca l'a facutu unu normalistu slabu. Constructi-
unea asta inca n'are neci unu intielesu. R.)

Dumitru Farago — fostu profesoru gr. cat.
in Blasiu si denumitu de preutu in Slagna — pentru
crima de conturbarea pacii publice, normata in cita-
tulu § 65. a. b. cod. pen. asemenea se pune in stare
de acusa; — dara dupa ce d'insulu d'in locuint'a sa
ara scirea si licenti'a judecatoriei investigatore, ba
chiar' in contra apromisiunei sale s'au departatu si
nu se scie ca unde se afla, acuma dupa § 381 pr.
pen. arestarea lui de a se rendu si sentintia de acusa
dupre sensulu § 384 pr. pen. in forma de cerculariu
cercetatoriu de a se enuntia se statorcesce.

D'in siedinti'a judecatoriei scaunulu Muresiulu
tenuta in 21 noemyre 1868.

Nagy Samu m. p.
presiedinte.

Nr. 2487 1868.
crim.

M o t i v e.

In 15 maiu a. c. pentru memori'a adunarei populare
tinue 1848 in 15 maiu in Blasiu, totu acolo s'a arangiatu du-
pa programu una serbatore si cu ocaziunea acesta sub presi-
diulu prepositulu Basiliu Ratiu in sala bibliotecii gimnasiale
s'a tienutu una conferintia, a caruia scopu fasionatu a fostu,
consultare despre starea natiunei romane.

In conferintia acesta sa stabilitu urmatoriulu pronun-
ciamentu:

Inteleginti'a romana adunata (Urmeza intregu testulu
pronunciamentulu, apoi) in conferintia si acea s'a otaritu, ca
numitulu pron. se se publice pre calea jurnalisticiei, si dupa
acesta sa si publicatu in 1868 27 maiu nrulu 38-a diurnalulu
politicu, carele apare in Brasiovu sub redactiunea responsa-
bile a lui Iacobu Muresianu.

Amintitulu pronunciamentu, purcediendu de intru aceea,
ca confesiunile si limb'a natiunei romane sunt periclitata, na-
tiunea asta e aruncata pre marginea unui abisu si ca aru fi
restrinsa de pre terenulu politicu, — restaurarea autonomiei
Tranniei reactivarea articiloru de lege adusi in diet'a de la
Sabiniu 1863/4, prin cari articlii natiunea romana s'a inarti-
culatu ca natiune, limb'a si confesiunile ei s'au garantatu —
si conchiamarea unei diete Transilvane desclinita, d'in acea
caus'a pretindu, (!) ca-ci diet'a pestana nu o potu considera
indereptatita o face legi valide pentru Franci'a, nece pre tran-
silvanii ce pote voru fi siedindu intru in sa de reprezentanti
legali ai tieriei.

Dupa ce afirmarea acea e neadeverata, ca confesiunea
si limb'a natiunei romane in urma constitutionalmente reac-
tivitatei regimulu (?!) aru fi periclitata, natiunea acesta aru fi
aruncata pre marginea unui abisu si restrinsa de pre terenulu
politicu; — Dupa ce prin articulu de lege 1847/8 VII d'in
Posonu, si prin articulu de lege 1848 I d'in Clusiu, uniunea
Traniei cu Ungari'a legalmente e edisa, si legile aceste arti-
cili de legi II 1863/4, d'in Clusiu in deplina loru (ce? e) s'au
sustienutu, (asiã.)

Dupa ce Maj s'a pre bas'a juramentulu: de incoronare si
anume prin rescriptulu d'in anulu 1867 20-a februarie d'in
Vien'a, diet'a d'in Sabiniu in 1863/4 de ilegale, otaririle ei,
ca pre cale ilegale aduse, — de nevalide s'au induratu a le
dechiarã.

Dupa ce daru Trannia legalmente reincorporata cãtra
Ungari'a numai in comun'a dieta pestana pote fi legalmente
representata si reprezentantii alesi legalmente in partile Tran-
niei, pre basa numiteloru legi fundamentali sunt reprezentan-
ti legali acestora parti si membrii indereptatiti ai dietei
pestane.

Dupace periclitarea limbei, confesiunelor si natiuna-
litatei romane facia cu egalitatea deplina, edisa in aceste legi
fundamentali si anume privitorie la confesiune in articulu de
lege IX 1848 d'in Clusiu, — e una afirmatiune nederepta, si
tinteza la iritarea spiriteloru:

Dupa tote aceste pronunciamentulu de sub intrebare
prin care diet'a pestana presenta nu se considera de
indreptatita a aduce legi valide pentru Trania, nece pre Ta-
nii, cari li au parte intru in sa ca represintanti legali ai tieriei,
incãtu si publicarea pronunciamentulu pre calea journalisti-
ca; — cuprindu in sene crim'a conturbarei pacii publice nor-
mata in § 65 a. b. cod. pen. providiorice sustienutu pre bas'a
otaririi dietei si involierea maj. sale in catu agiteza publice
in contra unitatiei statulu magiaru se face amagire la ur'a in
contra aceluia se tinteza animare la opunere in contra legi-
loru sanctionate, pre langa aceea se face nesuintia la causa-
rea antipatiei religiuarice si natiunale.

Ca-ce legile nostre aduse pre calea constitutionalmente pre
totu cetatianulu intru una forma lu oblegu si civile numai le-
gile si pre basa astora discretele regesci si a oficiolatoru
constringu. Atacarea validitatii legiei si cu deosebire nere-
cunoseerea publica si serbatoresca a vigei legiloru cari au
reactuatu unitatea statulu magiaru; pronunciarea aceea ca
represintantii poporulu alesi pre basa legiloru acestora sunt
ilegale, publicarea acestoru pronunciaru pre calea presei; fa-
ptele aceste cuprenidu in sene agitare periculosa in contra
unitatiei statulu, nesuintia la causare de despectu si ura,
asemenea si despre propusulu reu fatia cu astu-feliu de fapte
nu e indoiela d'in acea cauza ca faptorii pronunciamentulu
se nesuescu confesiunile egali indreptatite cari stau sub paz'a
legiei, in credenti'a loru religiuarice si una natiune periclitata
in limb'a sa si de desbracata de drepturile politice, a o de-
monstrã.

Fapta aceea ca acusatii la facerea si publicarea acestui
pronunciamentu au conlucratu, se dovedesce prin fasiunea
loru propria adeca: prepositulu si canoniculu Vasiliu Ratiu
recunosece ca dupa repetite provocari au primitu presidiulu
in conferintia; ca acolo s'au primitu punctele principali a pro-
nunciamentulu si a nume punctulu alu III-lea ca lu partine-
sce cu totulu si ca dupa finirea adunarei si conferintiei a su-
pra pronunciamentulu au cetitu si a sustienutu pronuncia-
mentulu inse esprima chiaru ca pentru a cabrigu convictiuni-
loru politice valore n'au altu terenu decatu calea publi-
citatei;

canoniculu Elia Vlasiu a fasionatu, ca elu a redicatu
cuventu in sensulu pronunciamentulu, ca lu recunosece de
consunatoriulu opiniunei lui; pre rendulu cercetarei speciale
voiesce a afirmã acea ca in privintia publicarei pronuncia-
mentulu aru fi fostu de parere contrarie, dara in rendulu in-
vestigatiunei asiã ce-va n'a pomãntu; ci in respunsurele lui
de a atunci sta chiaru ca fiindu de fatia pana la finea adunarei
in privintia publicarei pre calea jurnalisticia a contielesu cu
parerea maioritatei si parerea a si aparutu-o in rendulu re-
spunsuriloru.

Canoniculu Gregoriu Mihali recunosece ca pronuncia-
mentulu in presintia si cu involiarea lui a esitu, fiindu de fatia
pana in finea adunarei, ci ca chiaru ca vice-presiedinte a con-
lucratu, e fara indoiela prin fasiunele prepositulu Vasiliu
Ratiu insu-si si a altor'a.

Profesorulu Ioane Micu Moldovanu fasiuneza ca a par-
ticipatu la pronunciamentu, ca a vorbitu in sensulu acestuia
si lu recunosece de alu lui; pre rendulu cercetarei speciale
inse aduce in a ante, ca in privintia acea, ca ce se se intem-
ple cu pronunciamentulu, elu ca celu d'antãiu a propusu se
se tramita la unu deputatu d'in dieta, dara dupa acea na-
scandu-se propunerea acea ca nu mai prin diurnale se se pu-
blice, e fara indoiela ca acesta si d'insulu a primitu-o prin
cuvintele lui propriidate la protocolu: primirea propu-
neriloru in privintia pronunciamentulu e fapt'a totororu par-
ticipatoriloru. — In fine in fasiunea acusatulu Iacobu Mure-
sianu exista unu motivu de suspiciune intemeiata ca elu aru
fi tramisu pronunciamentulu la redactiunea Gazetei Traniei
spre publicare.

Prof. Popu Gabriela fasiuneza ca dupa primirea pun-
ctelor pronunciamentulu si elu a fostu pentru publicarea lui
prin jurnale, ca la ascultarea lui ce'a de antãniu a si spusu
verde, asiã dara apararea lui cu ocaziunea cercetarei specia-
le, ca la stabilirea definitiva in privintia asta nar' fi fostu de
fatia cu atãtu mai putienu are ponderositate, fiindu-cã si aici
dice ca procederea consuna cu parerea lui.

Prof. Alesandru M. Micu recunosece ca elu in conferintia
a primitu tote trei punctele pronunciamentulu ca consunato-
ria cu convictiunea si parerea lui.

Iacobu Muresianu fasiuneza ca elu pronunciamentulu
de sub intrebare prin posta intr'una epistola subscrisa cu M.
n. cu verisimilitate de la Ioane Moldovanu o au capatatu-o.
Elu insu-si l'au insemnatu in nr. 38 a „Gazetei Traniei“ re-
digata de elu; asemenea au publicatu totu in foi'a aceea cu
nrii curenti de la 68—78 declaratiunile cari au primitu pro-
nunciamentulu si cuprinsulu pronunciamentulu; si in pro-
tocolu lu recunosece de alu lui, ci in nr. 42 a „Gazetei Tran.“
lu numesce ceredeulu lui propriu si alu mai multoru Ro-
mani. —

Profes. Demetriu Farago recunosece punctulu alu III.
alu pronunciamentulu cu convolierea comune si cu involiarea
lui s'a stabilitu si asemenea a otaritu si publicarea lui prin
jurnale. In contra lui Farago sustã si motivulu de suspiciune
acela ca sub cercetare sa departatu fora licentiu — d'in lo-
cuinti'a sa, a abdisu de starea preutiesca in Zlatna, si cu ve-
risimilitate a fugitu pre teritoriulu strainu.

Acusatii negu inse propusulu celu reu si iritatoriu, da
abstragandu de la acea ca asta insu-si in fapta e involvitu
elu dovedesce diu'a anuala, in care s'a facutu pronunciame-
ntulu, loculu, serbatoria religiuarice, cari au inaintatu acesta,
Modulu publicarei si asiã in privintia asta vine in considera-
tiune § 268 proc. pen. Dupa tote acestea crima conturbarei
paciei publice obiective e dovedita cu totulu, — criminalita-
tea acusatiloru s'au dovada subiectiva in sensulu §. 204 proc.
pen. pre basa fasiuniloru proprie, ca motive legale de suspi-
tiune si asiã punerea loru in stare de acuse pentru crim'a de
conturbarea paciei publice dupa §. 200 pr. pen. — e motivata.

Dispusetiunea in contra lui Dumitru Farago — si
afla motivarea s'a in §. 381 si 383 d'in proc. pen.

Muresiu-Vásárhely, 1868 in 21 noemyre.

Kolumbán, m. p.

Dieta Ungariei.

Siedintia casei represintantiloru, tinuta in 3 decembrie.

Presedinte: Carolu Szentivanyi; d'in partea regimului: Lónyay.

Se autentica protocolulu.

Iuliu Schwarz presinta unu proiectu de resolutiune, ca diet'a se indrumaze pre ministrulu instructiunii publice, ca se gatesca pentru diet'a venitoria unu proiectu de lege pentru noua organizare a universitatii reg. de sciintie.

Se anuntia concursulu casei magnatiloru la primirea proiectului de lege relativu la instructiunea populara.

Se cetesce raportulu comisiunii permanente pentru caile ferate.

Comisiunea centrale anuntia, ca conventiunea postale cu Elvetia este recomandabile.

Se voteza definitivu proiectele de lege despre detoriile pendinti, despre pensiunile comuni precum si modificatiunile relative la proiectele de lege despre inarmare.

Siedintia se suspenda pana la 5 ore d. a., candu apoi se continua sub presedintia lui Gajzágó si notariatulu lui P. Mihályi, fiindu de facia d'in partea regimului: Horváth, Lónyay si Gorove.

Bar. Iuliu Nyáry presinta anuntulu casei magnatiloru, prin care se face cunoscutu, ca casa magnatiloru a primitu proiectulu de lege despre espropriatiune cu unele modificatiuni, la cari se cere consensulu camerei represintantiloru.

I. Szaploneczay adreseza ministrului de comunicatiune una interpelatiune cu privire la stramutarea calei ferate Szathmár-Szigeth pre malulu de a stanga alu Tisei si ca se cere pentru acestu scopu consentimentulu camerei inca in sesiunea presinte.

Sigismundu Bernáth propune ca d'in causa proiectelor multe ce au a se discute, camera se conchiama sectiunile mane la 9 ore.

Lónyay respondiendu in absintia ministrului de comunicatiune la interpelarea lui Szaploneczay dice, ca ministerulu respectivu nu va face dificultate cu privire la stramutarea linei cestiunate.

Ivánka dede unele desluciri relative la responsulu ministrului Lónyay si recumanda stramutarea.

Presedintele intreba daca interelantele e multumitu cu responsulu?

Acestu-a dechiara, ca e multumitu, ca-ci ministerulu financiiloru a promis stramutarea.

Iuliu Kautz cetesce raportulu comisiunii budgetarie permanente cu privire la proiectele de lege indrumate la dins'a. Anuntia, ca budgetulu pentru anulu 1869 s'a gatitu. — Tote actele se voru tipari.

Proiectulu de espropriatiune se cetesce a trei-ora si se voteza definitivu. Se va comunica casei de susu.

Urmeza desbaterea a supr'a conventiunii postale cu Elvetia. Se primu in genere si in specie, votarea definitiva se va intempla mane.

Lónyay propune, ca mane, dupa autentizarea protocolului, se se tiena siedintiele sectiuniloru. Propunerea se primesce. — Siedintia se inchiaia la 6 1/2 ore.

Siedintia camerei represintantiloru tinuta in 4 decembrie.

Presedinte: Szentivanyi; notari: P. Mihályi si Rádai. D'in partea regimului: Lónyay.

Se autentica protocolulu siedintiei trecute,

Iuliu Nyáry presinta d'in partea casei de susu proiectele de lege relative la procesele divortiali, provenitorie d'in casatoriile miste, la calea ferata de la Oradea-Mare-Clusiu-Brasiovu, si la inarticularea metropoliei gr. cat. de Alba-Iulia si a episcopateloru de la Lugosiu si Gherla, primite prin casa de susu fara vro modificatiune. Se ieu spre cunoscentia.

Emericu Ivánka presinta nua motiune pentru precisarea competintiei tribunaleloru militari.

Simonyi presinta unu proiectu de lege relativu la acelu-a-si obiectu.

Miletics presinta una petitiune d'in partea comunei serbesce Bece-Vechia pentru primirea proiectului de lege alu minoritatii relativu la deslegarea cestiunii natiunitatiloru, si adreseza intregului ministeriu una interpelatiune pentru pregatirea unui proiectu de lege in intielesulu concludului subscrisu coronei in 1861 prin congresulu serbescu.

Se va comunica ministerului.

Colomanu Széll cetesce raportulu comisiunii centrale cu privire la proiectulu de lege pentru competintia tribunaleloru militari. Se va tipari, distribui si pertrata de odata cu modificatiunile.

Se deice, ca oficialii si servitorii camerei nu se voru sistemisa definitivu.

Siedintia se continua dupa a media-di la 5 ore. Presedinte: Gajzágó; notari: P. Mihályi. D'in partea regimului: Horváth, Eötvös, Lónyay, Wenckheim.

Ordinea dfilei chiamu la discussiune conventiunea postale cu Elvetia. Se cetesce si se primesce definitivu. Se va impartesi casei de susu.

Alesandru Csiky presinta unu proiectu de resolutiune, ca in sesiunea presinte se se pertrateze numai budgetulu pentru anulu 1869,

Col. Tisza adreseza ministrului instructiunii publice una interpelatiune cu privire la esamenale de statu.

Eötvös raspunde, ca pana la regulara definitiva a esamenelor de statu va dispune ca esamenale de statu se se pota depune si la academiile de dreptu.

Radich adreseza una interpelatiune ministrului comunicatiunii pentru punerea in lucrare a lineei ferate Eszék-Sziszek-Károlyváros-Fiume.

Hollán cere interpelatiunea in scri-su. pentru a-o pota comunica ministrului absinte.

Ordinea dfilei: Proiectulu de resolutiune alu lui Podmaniczky si raportulu comisiunii pentru lineele ferate cu privire la lineele ferate Székes-Fehérvár-Graz, si Satoralja-Ujhely-Przemysl.

Vorbescu in obiectu Podmaniczky, Deák, Simonyi si Tisza. — Proiectulu lui Podmaniczky se respinse prin votulu camerei.

Csengery raporteza d'in partea comisiunii centrale a supr'a budgetului pentru anulu 1869.

Se escã apoi una disputa mai lunga cu privire la una interpelatiune a lui Simonyi pentru una scrisore subsemnata de ministrulu comune de resbelu, menita pentru a influentia camera.

Dupa acãsta disputa sgomotosa, camera trece la ordinea dfilei.

Kiss cetesce raportulu comisiunii, prin carele se recomanda lineea ferata Székes-Fehérvár-Graz. Se primesce fara vro modificare.

Cu privire la line'a ferata Satoralja-Ujhely-Homona-Przemysl, comisiunea doresce ca se supuna unui studiu mai deplinu.

Vorbira in obiectu Bujanovics, Kazinczy, Tisza, Luzsénszky, Hollán, Várady, Bánó, Gabriele Lónyay, Molnár si Besze.

Se primesce proiectulu comisiunii cu 125 contra 90 voturi. (Aplause in stanga.)

Cele-lalte puncte a le raportului comisiunii relative la lineele ferate Báltaszék-Dombóvár-Zákány-Komárom-Ersekújvár-Trencsén si Temisiora-Caransebesiu-Orsiova recomanda proiectulu guvernului. Majoritatea lu primesce. — Siedintia se inchiaia la 9 ore.

Cuventarea deputatului Miletics

tinuta in siedintia d'in 26 noevmre a casei represintantiloru.

Onorata casa represintativa! Unu membru eminentu alu guvernului de acum a scrisu, acum sunt trei ani, ca „nu existe nici una tiera, asup'a carei-a cestiunea natiunala aru eserec una influentia mai decedatoria si de mai mare insemnatate, de cãtu tocmai asup'a patriei nostre“, si constatandu, ca cestiunea acãsta nu e productulu agitatiunii, ci e consecintia naturala a spiritului tempului actualu, a cursului culturai de asta-di, a libertatii si egalei indreptatii, estinsa de la cestiunii singurataci asup'a natiuniloru, diceã, ca „de la deslegarea norocosa a acestei cestiuni depinde viitorulu nostru.“

Fatia cu cuvintele profundului cugetatoriu si barbatu magiaru de statu, cari de siguru sunt cunoscute in cerculu legelatoriloru magiari, si pre cari autorulu le-a repetitu in parte in cuventarea sa de eri, mi-pare a fi de prisosu, a vorbi despre insemnatatea cestiunii natiunale in genere, seu in specie cu privintia la patria acãsta si la viitorulu ei.

Dupa una fluctuare odiseica de 20 ani pre marea patimelor, dupa una discussiune de mai multi ani pre terenulu teoriei si alu publicisticii, amu ajunsu acum la terenulu practicu, se resolvimu cestiunea natiunala pre calea legelatiunii.

Deca me voiu ocupa ce-va mai multu de acãsta cestiune, me va justifica interesulu, ce lu-atribue natiunea mea acestei cestiuni, si detorintia ce am luat u supr'a-mi in asta privintia; de-ora-ce inse nu nmai interesulu natiuniloru singuratece, ci alu tierii intregu stã in strinsa legatura cu cestiunea acãsta, de-ora-ce mai departe dvostra toturoru trebe se ve zaca la inima, a ascultã si vocea acelor-a, cari ceru dreptu, dreptate, si ecuitate pentru natiunea lor, si de-ora-ce e tempulu supremu, ca se fimu sinceri unii cu altii, se ne intielegemu unii pre altii, si ca pre terenulu discussiunii parlamentarie si intre noi se discutãmu intrebarea, care pana acum s'a desbatutu dar nu s'a resolutu pre campulu de lupsa spre

POESIORA.

Poesiele lui George Sionu.

(Edit. Bucuresti. 1857.)

II.

Poesiele originale inca sunt putiene, cari potu sustiene incãtu-va rigorea critice, si acestea dupa mine sunt: *Zefirulu*, *Anim'a si Sperantia*, *Pung'a mea*, *Privighitori'a*, *Florea*, *Amorulu Lacremile*, *Cantecu*, *Visulu*, *Limb'a romanescã si Veneticulu*.

Sã analizãmu aceste piese.

Zefirulu este o frumoasa efusiune poetica momentana inse pentru a se apropiã de perfectiune trebuia se lipsesca *copilitia tierancutia si coconitã*. Versulu, ori mai bine spresiu-nea: „si gonescu crude sudori,“ nici in prosã nu se pote admite. Rim'a *moru-amoru* este justa inaintea ochiloru numai, er' audiulu o admite numai de nevoia, ca-ci nu s'a pusu alt'a mai buna. Acãsta rima vitiosa obvine forte desu in poesiele lui Sionu, si pentru ca se fia mai neplacuta, vine si sub form'a *moru-amoru*. Ore pentru ce *amoru*? — Rim'a cu atãtu este mai buna, estetica, si prin urmare si face impresiune placuta, suprinde, cu cãtu inceputulu cuvintelor ce rimeza, se deosebese mai multu de o alta. Unde acãsta deosebire consiste numai in o vocale, seu o consonanta seu si o silaba, mai cu sama candu aceea prin compusetiune schimba intielesulu cuventulu, atunci rim'a este langeda pr. ochiu — deochiu, reu — pereu, satulu — destulu, mare — amare, caru — chiaru.

Anim'a si sperantia se intielegu bine, ca doue sorori. Discursulu lor este francu si liberu, inse nu e nou.

Cantãm cantecele
Sã me 'naufletiescu
Si de patimi grele
Sã me recoreascu

Si ori-ce dulce bine
Ori candu vei avè.

Cantecele si dulce bine, suntu numai nesce abortivi ai rime. Putiena cugetare si poteau fi cu dfile.

In acãsta piesa intelnimu era-si pre *amoru moriu*. D'in „*Pung'a mea*“ poteau se lipsesca cu totulu *traotiru*, *pungulitã*, *pungutã*, *mandrutitã* si atunci fara indoieia

Mandrutitiei i se pareã
Cã in frunte am o steã.

Banulu la toti face lege

Pre cei rei d'in buni n'alege.

pote si merita a deveni preverbu seu unu cuventu aripatu.

Pung'a mea este o satira destulu de urdicosa si cea mai buna d'intre tote piesele de acestu genu d'in colectiunea poetului.

D'in tota colectiunea „*Lacremile*“ contieniu mai multa poesia si mai adeverata originalitate si pote togma pentru ca ele voru fi fostu o asiã numita dulce amara realitate in vietia postului.

Ele'n peptu-mi stau ascunse si de anima-mi se tienu
Ca resin'a ce se afla intr'unu bradu seu intr'unu pinu,
Fierulu trebe se lovesca arborulu in scortia sa
Si atunci resin'a 'noepe ca funtan' a picurã.

Acãsta asemenare, acãsta imagine justa si vigorosa totu odata, ar' potè face onore celui mai mare clasicu, si ne suprinde cu atãtu mai tare, cã poetulu, precum vomu vedè, e saracu in imagini.

Va cugetã cine-va a potè face acestei piese doue obiectiuni: un'a cã sunt pre multe *tate*; alt'a, cã versulu de 15—16 silabe este pre lungu, pre gravu pentru a tratã unu obiectu

ca *laoremele*, cari nu potu fi asiã lungi, va se dica, nu potu durã lungu, nici au ce-va gravitate.

Antãia obiectiune are cuventu. Adou'a nu. Versulu este numai lungu, nu inse si gravu; si lungimea simbolizeza in unu modu forte nimeritu profusiunea lacremelor:

Unu „*Cantecu*“ se recomanda prin noutatea tratarii er' nu a ideiloru.

In „*Florea amorulu*“ aflãmu vietia inamoratului inainte de a se fi incredintiatu deca este iubitu, si vietia dupa ce s'a incredintiatu cã este iubitu. In starea cea d'antãiu tota natura pentru elu este morta, seu trista, fara farmecu. In starea a dou'a totulu e vietia. Florile ce mai nainte n'aveau mirosu, acum esala cele mai deliciose profumuri, priveghitori'a mai nainte pareã o cobe, acum incanta, riurile ce pareã cã staturu, acum curgu murmurandu voiosu.

In fine tote acestea nu sunt ce-va nou. Pentru multu poeti si *poetasi* a moritu si a inviatu natura, nu odata, fara de mii de ori. Cu tote acestea pies'a in cestiune este cu totulu originale, pentru cã este tratata, creata astu-feliu. O noua proba cã originalitatea nu o face noutatea materiei, fara a tratarii, si acea insuflare misteriosa, ce poetii in momente ferice o reverse fara voia in creatiunile lor. Fara acãsta suflare ori-ce creatiune, si ori cãtu de maiestrita, ori cãtu de polita, ori cãtu de lustruosa remane unu *Adamu formatu d'in lutu*, pana a nu-lu insuflã creatoriulu cu putere de vietia.

Originalitate mai aflãmu in „*Visulu*“ si in „*Limb'a romanescã*.“

In pies'a de antãiu aflu urmatoriele spresiu, cari nu au ratiunea lor de a fi in poesia si nici chiar in prosã.

Unu calu albu —

Fiu alu fantasiei unui omu voitiosu.

Si alu meu calu atuncea mai iute sburã

Si cã dorulu mintii iute me portã.

Dorulu mintii fara indoieia va se dica *oborulu cugetului*.

daun'a nostra si in avantajulu altoru-a; contezu la paciint'a dvostra, ce ati documentatu fatia cu acei-a, cari in privint'a cuventarei nu sunt in stare a corespunde pre deplinu legiloru positive sustatoris.

Avemu naintea nostra doue proiepte cu totulu diverginti despre deslegarea cestiunei nationale: proieptulu comisiunei centrale, care semena cu proieptulu majoritatii comisiunei nationale; proieptulu lui Franciscu Deák diferesece de acestu-a numai intr'atât'a, in câtu explicite inaltia unitatea politica a natiunei magiara la rangulu unei dogme politice; — si avemu naintea nostra proieptulu, presintatu prin Ales. Mocioni in numele consotiloru sêi de principiu, care e egal cu proieptulu minoritatii d'in comisiune, er' candu s'a conceputu, s'a suscrisu prin 26 deputati natiunali.

Eu partinescu alu doile proieptu, si voiu starui, a justifiacă dupa potintia princ' piele si dispusetiunile lui, si a resturnâ argumintele contrarie.

Bas'a acestui proieptu e: principiulu natiunalu, acelu sublimu principiu, care a devenitu devis'a tempului nostru, motorulu progresului omenescu, si semnulu, de care se pote dice: „in hoc signo vinces.“

Ce e „natiunalitatea,“ mi-pare superflu a espune intr'una dieta, a carei majoritate se tiene de natiunea, care de la 1825 a luptatu una lupta avederatu parlamentaria si publicistica pentru natiunalitatea sa, si a carei ilustru fiu, Paulu Nagy, a inaugurat acêta lupta cu una espresiune, care aru trebui sê o scria fia-care natiune cu litere de auru pre produmulu carierei sale, si care suna: „Libertatea constitutiunala perduta o pote recastigâ natiunea in tempuri favorabile, dar' natiunalitatea perduta nici una data.“

Dar' se intempla, câ omenii si natiunile dau aceleia-si idee altu sensu, candu o scriu pre flumur'a propria, si altulu candu o vedu scria pre flumur'a contraria, va sê dica: aceleia-si idee i-atribue semnatie dubla, cari adese-ori stau in contradicere un'a cu alt'a. Cine nu scie, câ sublimulu principiu alu tempului actualu in afacerile besericesci: „beserica libera in statu liberu“ are altu intielesu in gur'a sotiloru lui Cavour, si altulu in a ultramontanilor? Asiê stâmu si cu cestiunea natiunala.

Sunt omeni, cari credu, câ natiunalitatea e ultimulu prejudetiu, care impedece adeveratulu progresu omenescu, adeverat'a umanitate si adeverat'a perfeptiune, care prejudetiu lu-au escugetatu si pusu in lucrare despotii, spre a cruci câile libertatii omenesci, si care va disparê d'inaintea luminei culturei si libertatii, pre cum s'au nimicitu alte prejudetie religiunarie si lumesci, — castele si privilegiele.

Eu sum de parerea contraria. S'au nimicitu si se voru nimici prejudetiele si bareriele intre omenii singurateci si intre omenimea intrega, intre individualitatea marginata si intre sublim'a idea a umanitatii, dar' numai acelea se voru nimici, cari se bazeza pre institutiuni omenesci, pre aberatiunile mintii si ale sentiuriloru, pre poterea si nedreptatea omenesca; nu se pote inse nimici acea diferentia intre omeni, care se bazeza pre insa-si natur'a, care inu-si ddiu la crearea lumii a infiptu-o in omeni ca simburile cultivarei si a progresului, care nu o pedeca, ci tocmai celu mai naturalu si mai potinte motoru ala cultivarei generale si alu culturei, si prin acêst'a si alu progresului si libertatii generale; acestu motoru e singuru in stare a radica pre omu mai pre susu de egoismu, si a lu-incuragâ la sacrificie necesarie pentru progresulu omenescu, pre cari ide'a roce a cosmopolitismului nici odata nu le pote pune in lucrare asiê, pre cum le incorda sentiulu fêrbinte alu sinului maternu; acestu sentiu e sentiulu natiunalitatii, er' bas'a esintiala a natiunalitatii e limb'a, care

Cugetulu sbora, se pote dice si inca forte bine, nici odata inse mintea dorece.

Strof'a a diecea pote servi de bunu exemplu pentru figur'a *personamu*.

Versulu d'in urma:

„Dar' in desceptare cruce imi facui,“ nu-lu potu combina cu intielesulu poesiei, pentru câ poetulu spune câ a vedutu in visu efepitua unirea romaniloru, *visulu celu mai frumosu care pote via*; spune câ a inchinatu si elu la unire d'in o *cupa mare*. Dupa tote acestea nu pricepu pentru ce si de cine si-a facutu cruce; de visu nu si-a potutu face cruce, câ-ci elu a fostu destulu de frumosu, a fostu unirea romaniloru. Apoi poporulu scimu câ-si face cruce numai de visiuni rele, de Ucida-lu-crucea a. a.

In „*limb'a romanescă*“ merita a se relevâ cu preferentia strof'a antâia si a patr'a. Acestea se recomanda atâtu prin tehnic'a si spresiunea fericita, câtu si prin simtîmentulu versatu in ele. In aceste doue strofe se resuma intregu intielesulu piesei. In celelalte strofe aflâmu intre alte defecte si apresiuni putienu alese pr.

A fugi in lume mi-vine
Câ-ci mi-e oîuda multu.
Au voimtu ca se rosiesca
Tiern'a ce calcâmu?

CREDU CÂ POETULU VOESCE SE DICA, AU DORA VOIMU, CÂ STRAMOSII NOSTRI SÊ ROSIESCA IN MORMENTU DE LASITATEA, DE INDOLENTIA NOSTRA?

Asiê dar' poetulu prin spresiunea a *rosi tieren'a* a voitu sê faoa o metafora, a rezultatulu inse nu numai o spresiune nepoetica si fâra intielesu dar' si o curiosa caracterizare, deca potu dice asiê, a strabuniloru. Nisce strabuni, cari nu-i inchiusci altu-feliu decâtu o *tierina gola*, nu potu sê-ti insufe

nu e numai organu pentru desvoltarea poterei spirituale a omeniloru, ci si uniculu canalu, prin care cultur'a universală pote pestrece pana in mass'a poporului; pana ce inse cultur'a n'a petrunsu in massa, pana atunci va fi apesare, voru fi caste, de si nu legale, dar' factice, libertatea va fi cuventu vanu in desiertulu intunerecului si alu rateciriloru; despotia, care n'a escugetatu, dar' a intrebuintiatu natiunile, va lucrâ, ca unulu sê lovesca in celaltu, si prin acêst'a in sine inu-si.

(Va urmâ.)

Cuventarea deputatului Lazaru Petcu

(tîenuta in siedint'a de la 2. decemvre.)

Onorata casa! Nu me anumeru intre acei'a, cari ar' vol sê abuzeze de paciint'a on. case, dar' nece nu o potu face acêst'a mai alesu in momentele, candu on. casa este ocupata cu astu-feliu de aginde momentose, dîcu nu o potu face pentru câ desi am pasitu peste pragulu acestei on. case ca deputatu transilvanienu, me sentiu competente facia cu on. casa numai in atât'a, incâtu marele nostru principe s'a induratu pre gratiosu a conchiamâ Transilvani'a, respective pre deputatii transilvanieni la diet'a de încoronare. Cumcâ amu remasu ca ospeti in midiloculu acestui corpu legislativu de la tempulu încoronarii pana in momentulu presinte, ace'a amu facut'o d'in doue cause, si anume antâiu ca sê dâmu doveda marelu nostru principe despre supunerea ce a pastrat'o si o pastreza romanulu facia cu monarculu sêu, si a dou'a ca sê avemu ocaziune a interpretâ in caus'a uniunii Transilvaniei dorint'a si sentiementele alegatoriloru nostri, potu dice a majoritatii locuitoriloru Transilvaniei.

Onorata casa! ocaziunea e aci si desi vedu iritatiunea on. case, totu-si nu potu lasâ ocaziunea nefolosita, ci voiescu tocmai cu privire la iritatiunea observata a me espriime câtu se pote mai pre scurtu si sinceru.

Este superflu a tîenê d'in punctu de vedere alu dreptulu publicu transilvanienu un'a disertatiune lunga spre a aretâ, cumcâ Transilvani'a de la anul 1526 pana in diu'a de asta-di a fostu legata de Ungari'a numai prin unione personale, adeca: regele Ungariei a fostu totu de un'a-data si marele principe alu Transilvaniei; cu tote aceste sê mi-fia ertatu a aruncâ un'a privire fugitiva preste legile fundamentali ale patriei mele, cari garanteza autonomi'a Transilvaniei. Aceste sunt; Diplom'a Leopoldina, sanctiunea pragmateca si alu 6 art. de lege d'in 1791, care dice apriatu: „Transilvania propriam habet constitutionem, nullique regno subjecta, juxta proprias leges et constitutiones legitime confirmandas gubernanda“ etc. Precum articulu acest'a, asiê si alti mai multi articuli fundamentali constateza, cumcâ Marele Principatu alu Transilvaniei a fostu totu de un'a independente, si a avutu autonomi'a sa propria, si faptulu acest'a nu se pote trage la indoiela sêu combatu cu legi contrarie.

Articulu de lege I alu dietei d'in Clusiu de la 1848 este o arma atâtu de slaba pentru atacare, incâtu si-perde agerimea fatia cu legile si traditiunile neclatinavere a le patriei mele; era alta arma nu esiste.

Onorata casa! Nu mi este scopulu a revocâ prin enararea partiale a tristeloru evenimente — suvenirea cea atâtu de amara, câ-ci in casulu acêl'a a-si potê documentâ, câ I. Articlu de lege alu dietei d'in Clusiu de la 1848 nu pote avê potere obligatoria neci legale, ci delaturandu partialitate, voiescu a amintî numai atât'a, cumcâ articulu acest'a — a carui nascere cade in unu tempu atâtu de turburatoriu, in câtu vorbirea si espriimarea li-

nici unu respectu, nici o pietate. Pentru a se potê escitâ acestu simtîmentu de respectu, de pietate, trebue sê ni-i inchi-puimtu celu putienu in o forma, deca nu reale, palpabile, ce este imposibile, celu putienu care sê substitue realitatea in modulu celu mai perfectu ce se pote imagina; si acêta forma e *umbr'a*, care este singurulu mediu, uniculu espediinte de la Omeru pana la Osianu si pana la poetulu nostru.

Afara de acesta erore, spresiunea „a *rosi tieren'a*“ destopta in lectoru cu totulu o alta ideia, de cum a voitu poetulu, ide'a câ tierin'a rosiesce de *sange*, er' nu de rusine, de indignatiune!

Strof'a d'in urma erâ mai bine, deca lipsea cu totulu. CREDU A NU FI DE TREBUNTIA, NIEI CONSULTU PENTRU INAMORATU CA SÊ-SI AMESTECE *mandrut'a* PANĂ SI PR'INTRE UMBRE SÊU, DUPA POETU, IN TIERIN'A STRAMOSILORU.

Pre câtu sciu pana acum numai Dante a avutu dreptu, nu numai a duce pe Beatrice cu sine, dar' a o tramite chiaru inainte in paradisu pentru a invetiâ câile, pre cari sê-lu conduca.

In „*Priveghitoria*“ poetulu roga acêta pasere, sê intre-vina la ddiu pentru eliberarea Romaniloru. Nu am nimicu contra acestei idee populare, esecutarea oîfinse avea trebuintia de mai multa grige si iubire:

Canti tu de placere
Sêu dai mangaere
Sufletulu meu?
Plangi tu cu suspine
Sêu me ingani pre mine
Care plangu mereu?

Aceste versuri precum si ideele espriimate in ele la prim'a vedere s'ar' parê in ordine; cautandu inse mai de aproape aflâmu, câ alternativ'a ce o pune poetulu este câtu se pote de

bera a vointiei si sentiementelor erâ impreunata cu periculu vietiei — cadea preste sfer'a afaceriloru deputatorulu de la diet'a autocrateca d'in Clusiu d'in 1848, pana candu articlii de lege X. si XI. d'in 1791 prescriu apriatu, cumcâ pentru legelatiune se recere vorbire si consultare libera: „*legalis libertas, libera vox et consultatio*.“

Inse chiar de ar' si fi articulu acêl'a espresiunea libera a unei dietei clusiane convocata pre un'a basa feudala, neci in casulu acêl'a nu i-sar' potê atribui potere obligatoria, de ora-ce n'a trecutu prin formele cercuserise in a Art. de lege IX d'in 1744, si asiê nu s'a inaltiatu la valore de dreptu, dar' neci nu s'a potutu inaltia, de ora-ce indata dupa aducerea lui, adeca in 15 maiu 1848 romanii — cari facu 2/3 parti d'in poporatiunea transilvana — au protestatu solemnu in adunarea generule nationale d'in Blasiu, coadunata cu concediulu de la locurile mai nalte si cu intervenirea regimului, contra acestui articlu de lege ca contra unui actu, ce s'a facutu fâra convoirea si influint'a loru.

On. casa! Delaturandu traditiunile, neconsiderandu pro unu momentu dreptulu publicu, legile si argumintele cuprinse in acelea, cari altu cum tote pledeza pre langa autonomi'a si independint'a Transilvaniei, se presupunemu, câ istori'a, trecutul si dreptulu publicu alu Transilvaniei nulificate si nemicite ar' semanâ cu o tabula rasa a unei filere curate, pre carea on. corpu legelativu este indreptatitu a scriê.

Deca s'ar respectâ prudint'a sanetosa, si deca nu s'ar' trece cu vederea jurstarile critice d'in presinte, precum si miscarile politice, dupa modest'a mea opiniune on. corpu legelativu n'ar potê altu ce-va scriê pre acêst'a foia decâtu, câ Transilvani'a se decida pre teritoriulu sêu de sine si liberu, cumcâ dorosce uniunea cu Ungari'a si sub ce conditiuni? câ-ci numai prin o asemenea vointia libera si nemarginata se pote efepitâ unu contractu duraveru, care apoi l'amu potê numi petr'a fundamentale a patriei nostre comune.

Contractulu acest'a ar' fi ascuratu nu prin literele morte a unei legi scrise, ci mai virtosu prin respectarea opiniuniloru comuni ale Transilvaniei intregi.

Asiê este on. casa! una lege, care provine d'in vointi'a poporului, este statatoria si nemiscavera, pana candu d'in contr'a care se fortieza, semana cu o planta, care nu pote prinde radacina, si viforulu celu d'antâiu o culca la pamentu.

Premiendu aceste sum silitu a me dechiarâ a supr'a proiectulu de lege de pre tapetu si referitoriu la uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, sinceru si fâra reserva, cumcâ eu n'asi participâ la pertraptarea cestiunii acestai-a neci in casulu acêl'a, candu a si-aflâ, câ acêst'a chiaru ar consunâ cu relatiunile transilvane, — repetiescu si a dou'a ora, câ eu nece in casulu acêst'a n'asi participâ la pertraptarea cestiunii uniunii, de ora-ce eu numa diet'a transilvana convocanda pre bas'a representatiunii poporali o potu recunosce de competentă a deslegâ cestiunea acêst'a.

In fine nu potu participâ la pertraptarea unui astu-felu de proiectu de lege, pentru câ vine in contradicere nu numai cu relatiunile transilvane, ci cu deosebire cu interescele si justele pretensiuni ale natiunii romane.

Partinescu asiê dera proiectulu de resolutiune suster-nutu de dlu Iliu Macelariu si suscrisu si de mine.

Vien'a, in 3 dec. 1868.

Dle redactoru! Binevoiti a trece in colonele pretiuitulu diuariu „*Federatiunea*“ urmatoriulu ratiociniulu alu societatei bas. lit. a teologiloru romani d'in Vien'a, prin carele conformu §. 32 alu statuteloru venimtu a aduce la cunoscint'a o. p.

falsa. Pentru câ deca priveghitoria nu canta spre a-si face placerea, inca nu urmeza, câ ea canta pentru ca sê mangao pre poetu, sêu deca nu plange cu suspine, nu urmeza câ ea voiesce sê ingane plansulu poetulu. Nu priveghitoria a cantatu pre poetu, fâra poetulu priveghitoria.

Stelele te *noanta*?
Lun'a te *descanta*
De mai poti *cantâ*?
Eu, acêl'a care
Gemu de subjugare,
Nu mai potu *cantâ*!

Si in prosa este nesuferita repetitrea acolor'a-si cuvinte, dar' in poesia! si asta-di la noi togma in poesia se repetiescu de diece ori mai desu ca in prosa!

Pies'a „*La ea*“ ar' morita atentiunea cetitoriuului, deca nu ar' fi atâtea *versurile draganele, mititele si-usiurele*, si deca strof'a d'in urma o ai potê ceti in o societate, unde nici famos'a Laide sê nu rosiesca.

In *Venticulu* anim'a poetulu arde d'o sublima indignatiune, care cu accea-si fortia se filtreza si in anim'a cetitoriuului. In acesta piesa vorbesce anim'a d'in adunculu ei, er' nu pre-cugetarea, ratiunamentulu rece travestitu in tog'a poesiei. Ea este o efusiune momentana involuntaria. Strof'a antâia si cele doue d'in urma sunt clasice d'in orice punctu de vedere.

Cu aceste terminezu analisarea pieselor in particulariu. Cele mai multe le-am trecut cu tacerea. Caus'a am revolat'o mai susu, dar' o repetu si aici: celelalte poesie si mai putienu potu sustienê critic'a. Apoi scopulu meu nu este a demustrâ câ cutare poesie *rele* sunt in adeveru rele, acêst'a ar' fi unu lucru pierdutu de la inceputu, fâra d'in contra, câ cele tîenute de bune si chiar' clasice sunt rele, sêu câ cele considerate de rele sunt bune.

(Va urmâ.)

starea prezintă a societății, în acea sperare, cumcă vomu face unu servitiu placutu mai alesu St. Dni membrii onorari, cari au manifestatu unu interesu viu facia cu societatea noastră.

Cas'a societății la începutulu anului școlasticu 1867/8 continea 111 fl. 90 cr. v. a. adeca 93 fl. 88 cr, în obligatiuni, 18 fl. 2 cr. bani gata; la finea anului 127 fl. 23 cr. v. a. adeca 63 fl. 8 cr. în obligatiuni si 64 fl. 15 cr. bani gat'a.

Elaboratele membrilor ordinari prelese în ședințele preste anu sunt urmatoriile; „Ce-va despre provocarea junimei la literatura,“ prelesa de Ioane Martianu: „Venirea Salvatoriului în lume“ de Ioane Vulcanu; „Suveneri de caletoria,“ de Stefanu Campianu; „Ce-va drspre religiune“ de Iuliu Pappfalvai; „Legelatiunea lui Licurgu si Solone“ de Ioane Serbu; „Crestinulu si însușirile lui“ de Ambrosiu Berindea; „Vietia 'n libertate ori morte striga toti“ de Stefanu Guliasiu; „Câte-va trasure d'in doctrina si vietia lui Lutheru“ de Ioane Roxa; „Despre chiamarea omului“ de Simeone Toma; „Inriurintia moralitateri asupra desvoltarei poporului“ de Abelu Bociatu; „Misiunea preotului“ de Alesandru Mica. Afara de aceste inca ne-am ocupatu si cu traducerea catechismului lui Deharbe, carele în cea mai mare parte e tradusu. — Pre sam'a bibliotecei custatorice d'in 513 tomuri, între cari se afla nu pucine opuri interesante ale literaturii noastre, d'in caus'a marginiteloru midi-loce materialu nu s'a potutu procurà multe d'între cele mai recinte fructe literarie. D'in acêsta cauza aducundu profund'a noastră multiamita o. dni redactori ai diarielor „Romanulu“, „Trompet'a Carpatiloru“, „Convorbiri literarie“, „Foi'a soc. lit. d'in Bucovina“, „Albina“ si „Amvonulu“ pentru tramițarea gratuita a St. Dloru diuarie, ne luâmu libertatea a apela la generositatea p. t. domni autori si diuaristi romani, sê benevoiesca a ne sprigini bibliotece'a noastră tramițându-ne câte unu esemplariu d'in pretioșele Dloru opuri si diuarie. La acestu modestu apelu ne incuragieze si indemna si impregiurarea, că interesulu demustratu în favorulu societății potemu dice, că pana acum e unu interesu natiunale comune pentru romanimea d'in Vien'a fiindu bibliotece'a noastră deschisa pentru veru-ce Romanu fără nice una distingere.

În fine primesca m. o. d. Lazaru Huza, notariu si asessoro consistoriale în Gherla, destins'a noastră multiamita pentru multele si însemnatele sacrificie aduse în favorulu societății noastre; precum si clar. domnu dr. Gregoriu Silasi, vice-rectore în seminariulu centrale gr. cat., carele ca conducatoriu alu societății a desvoltatu celu mai nefatigatu zelulu în tote, ce privescu prosperarea si înaintarea ei.

Iuliu Pappfalvai m. p. presiedinte. Abelu Bociatu m. p. secretariu, Alesandru Mica m. p. casariu.

Afaceri oficiale

Maiestatea sa c. r. apostolica a emisu urmatoriile billete de mana:

Iubite conte Andrassy! Denumescu pre verulu Meu, dlu locutieninte de maresialu campestru, Arciducele Iosifu, comandante supremu alu gardei tiereloror coronei ungare.

Bud'a, în 5 diecemvre 1868.

Franciscu Iosifu m. p.

Iubite barone Beust! În anul decursu ti-ai castigatu titluri noue la recunoscintia Mea.

Increderea Mea sê te incuragieze în totu tempulu a ti-implini chiamarea cu constantia fidela si neclatinata.

Ca semnu alu deosebitei mele devotiuni ti-donezu fără tacsă demnitatea de conte ereditariu.

Bud'a, în 5 diecemvre 1868.

Franciscu Iosifu m. p.

Romania

Testulu demisiunei ministeriului Gulescu.

Mari'a Ta,

Amu fostu mandri si fericiti de increderea cu care Alteti'a Vostra, chiamandu-ne la ministeriu, a bine-voitu a ne da ocașunea de a pune devotamentulu nostru în serviciulu Patriei si Tronului.

Acestu devotamentu inse ne face a crede, Mari'a Ta, că este în interesulu Patriei si alu Tronului sê dâmu ocașunea mai multoru barbati de Statu eminenti sê, încungiere Tronulu mai de aproape si sê pota prin luminele, esperinti'a si patriotismulu loru, conduce natiunea cu poteri noue spre destinarile sale: de aceea depunemu în manele Mariei Tale demisiunile noastre.

Suntemu, cu celu mai profundu respectu, Prê Inaltiate Domne; ai Mariei-Vostre, prê plecati si suspusi servitori,

N. Gulescu, A. I. Arionu, I. C. Bratianu, Pi, Donici, D. Gusti, C. Heraclide.

CAROLU I.

Prin grati'a lui Domnedieu si vointi'a natiunale, Domnu alu Romaniloru.

La toti de fatia si viitori sanetate:

Vediendu demisiunea infacisiată Noe de generalulu Nicolae Gulescu d'in functiunile de presiedinte alu consiliulu ministriloru si ministru de esterne;

Amu decretatu si decretâmu ce urmeza:

Art. I. Demisiunea dlui generalu Nicolae Gulescu este primita.

Art. II. D. Dimitre Ghica este numitu presiedinte alu consiliulu ministriloru si ministru alu Nostru, secretaru de Statu la departamentulu de esterne si ad-interimulu la lucrârile publice.

Art. III. Presiedintele consiliulu Nostru de ministru este insarcinatu cu aducerea la indeplinire a acestui decretu.

Datu în Bucuresci, la 16 noemvre 1868.

CAROLU.

Ministru presiedinte,
Generalu Nicolae Gulescu. No. 1,814

CAROLU I.

Prin grati'a lui Domnedieu si vointi'a natiunale, Domnu alu Romaniloru.

La toti de fatia si viitori sanetate:

Vediendu demisiunile infacisiate Noe de ministrii Noștri secretari de Statu;

Amu decretatu si decretâmu ce urmeza:

Art. I. Demisiunile de mai susu sunt primite.

Art. II. Sunt numiti ministri ai Noștri secretari de Statu:

D. Michailu Cogalniceanu la departamentulu de interne;

D. Alesandru G. Gulescu, la departamentulu financelorulu.

D. Vasile Boerescu, la departamentulu justitiei.

D. Alesandru Papadopulu Calimăchu, la departamentulu cultelor si instructiunii publice.

D. Colonelu Duca, la departamentulu de rețelu.

Art. III. Presiedintele consiliulu Nostru de ministrii este insarcinatu cu aducerea la indeplinire a acestui decretu.

Datu în Bucuresci, la 16 noemvre 1868.

Carol.

Ministru presiedinte,
Dimitrie Ghica.

No 1815.

Adunarea deputatiloru.

Siedinti'a d'in 18 noemvre 1868.

D. Presiedinte alu Cabinetulu a facutu cunoscutu printr'o adresa că „nepotendu fi prezinte la siedinti'a Camerei de asta-di, cere scusele sale Adunării.“

Acêst'a, considerandu că pote procede la a ci constitui si fără Ministeriu, a procesu la alegerea biuroului alu carei rezultatulu este celu urmatoriu:

Presiedinte: I. C. Bratianu.

Vice-presiedinti: C. A. Rosetti, P. Donici, G. Argiropolu, A. Fetu.

Secretari: Codrescu, Gheorghiu, E. Carada, G. Bratianu, Cornetti, N. Moscu, A. Geani, Eraclidi.

Cestori: Ciuca, Gr. Serrurie, B. Radianu, V. Obedenu.

Dupa acêst'a, camer'a a procesu de indata la alegerea sectiuniloru prin sorti.

Siedinti'a publica va fi mane.

Senatulu Romaniei.

Siedinti'a de la 18 noemvre 1868.

S'a procesu la alegerea biuroului fiindu 38 votanti si s'au alesu:

Presiedinti: Generariu N. Gulescu, Tell, P. S. S. Mitropolitulu, St. Gulescu.

Vice-presiedinti: N. Rosetti, N. Docanu, Costaforu, Plagino, Piclenu.

Secretari: Caramanliu, P. Dimancea, Vladioianu, Cernatu.

Cestori: Calinescu, Crasnarulu, Lacustenu.

Siedinti'a publica viitoria se va tienè mane.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:

ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.		
De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem.	si la 8 ore — min. ser'a.
„ Posionu	„ 10 „ 24 „ „	„ 10 „ 51 „ „
„ Neuhäusel	„ 1 „ 23 „ diu'a,	„ 1 „ 54 „ nôptea
„ Pest'a	„ 5 „ 19 „ d. m.	„ 6 „ 31 „ deman.
„ Czepléd	„ 7 „ 54 „ „	„ 9 „ 14 „ „
„ Segedinu	„ 12 „ 12 „ nôptea,	2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisior'a	„ 3 „ 55 „ dem.	„ 7 „ 47 „ „
„ Jasenov'a	„ 8 „ 4 „ „ *)	
„ Beseric'a-Alba	„ 8 „ 40 „ „	
Sosescu în Baziasiu	la 9 „ 10 „ „	

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odats.

Basiasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.		
De la Basiasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.	
„ Beseric'a-Alba	„ 6 „ 27 „ „	
„ Jasenov'a	„ 7 „ 6 „ „	
„ Temisior'a	„ 10 „ 40 „ ser'a si la 7 ore 25 min. dem	
„ Segedinu	„ 2 „ 26 „ nôptea „ 12 „ 53 „ diu'a	
„ Czepléd	„ 6 „ 35 „ dem.	„ 6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a	„ 9 „ 55 „ „	„ 9 „ 30 „ ser'a
„ Neuhäusel	„ 1 „ 52 „ diu'a	„ 1 „ 8 „ nôpt.
„ Posionu	„ 4 „ 48 „ d. a.	„ 4 „ 12 „ dem.
Sosescu în Vien'a	la 6 „ 36 „ „	„ 6 „ — „ „

Jasenov'a-Oraviti'a.		
De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.	
„ Jam	„ 9 „ 12 „ „	
„ Racasdia	„ 10 „ 12 „ „	
Sosescu în Oraviti'a	la 10 „ 57 „ „	

Oraviti'a-Jasenov'a.		
De la Oraviti'a	pleca la 4 ore — minute dupa mediadi.	
„ Racasdia	„ 4 „ 45 „ „	
„ Jam	„ 5 „ 38 „ „	
Sosescu în Jasenov'a	la 6 „ — „ „	

Vien'a-Oradea-Mare.		
De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute sera.	
„ Pest'a	„ 6 „ 35 „ deman.	
„ Czepléd	„ 9 „ 27 „ „	
„ Püspök-Ladány*)	„ 1 „ 58 „ dup. med.	
Sosescu în Orade	la 4 „ 38 „ „	

*) Cale laterale duce la Dobritinu, unde sosescu la 3 ore dupa mediadi.

Oradea-Mare-Vien'a.		
De la Orade	pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a	
Sosescu în Püspök-Ladány*)	„ 12 „ 48 „ diu'a	
„ Czepléd	„ 5 „ 41 „ ser'a	
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „	
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a.	

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Arađu.		
De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.	
„ Pest'a	„ 6 „ 25 „ deman.	
„ Czepléd	„ 9 „ 47 „ „	
„ Szolnoco	„ 11 „ 2 „ „	
Sosescu în Arađu	la 5 „ — „ ser'a.	

Arađu-Vien'a.		
De la Arađu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a	
„ Solnoco	„ 4 „ 22 „ dupa mediadi.	
Sosescu în Czepléd	la 5 „ 33 „ „	
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „	
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a	

Vien'a-Paris.		
De la Vien'a	pleca 4 ore 30 minute ser'a.	
„ Salzburg	„ 1 „ — nôptea.	
„ Monacu	„ 5 „ 45 deman.	
„ Stuttgart	„ 11 „ 45 „ „	
„ Mühlacker	„ 12 „ 55 diu'a.	
„ Carlsruhe	„ 2 „ 10 dupa méd.	
„ Stassburg	„ 5 „ 25 „ „	
Sosescu în Paris	la 5 „ — demaneti'a.	

Paris-Vien'a.		
De la Paris	pleca la 8 ore 35 minute ser'a.	
„ Stassburg	„ 8 „ 57 „ dem.	
„ Carlsruhe	„ 10 „ 40 „ „	
„ Mühlacker	„ 12 „ — „ diu'a.	
„ Stuttgart	„ 1 „ 20 „ dupa méd.	
„ Monacu	„ 8 „ 30 „ ser'a.	
„ Salzburg	„ 1 „ 30 „ nôptea.	
Sosescu în Vien'a	la 9 „ 30 „ deman.	

Comunicatiunea postelor.

De la Oradea-Mare la Clusiu, pleca în tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediadi, sosescu în Clusiu la 1 ora 30 minute dupa mediadi. Cale de 19 1/2 mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.	De la Temisior'a la Arađu pleca în tote dilele la 6 ore dem. sosescu în A. la 11 ore 45 minute diu'a Cale de 7 mile, tiene 5 ore 45 min., costa 3 fl. 8 cr.
„ Clusiu la Orade pleca în tote dilele la 12 ore diu'a, sosescu în Orade la 6 ore 40 minute demaneti'a.	„ Arađu la Temisior'a pleca în tote dilele la 2 ore dupa mediadi, sosescu la 7 ore 45 minute ser'a.
„ Arađu la Sibii (prin Dev'a) pleca în tote dilele, la 7 ore ser'a, sosescu în Sibii la 2 ore 15 minute nôptea. Cale are 34 1/2 mile, tiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.	„ Sibii la Clusiu pleca în tote dilele, la 3 ore d. m. sosescu la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21 1/2 mile tiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 18 cr.
„ Sibii la Arađu (prin Dev'a) pleca în tote dilele la 7 ore ser'a, sosescu în Arađu la 1 ora 45 min. nôptea.	„ Clusiu la Sibii pleca în tote dilele la 5 ore dupa méd. sosescu la 11 ore 50 min. diu'a.
„ Temisior'a la Sibii pleca în tote dilele la 6 ore deman. sosescu în Sibii la 1 ora 30 min. dupa mediadi. Cale de 36 1/2 mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.	„ Sibii la Brasiov pleca în tote dilele la 5 ore dupa méd. sosescu la 7 ore 25 min. deman. Cale de 18 1/2 mile, tiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.
„ Sibii la Temisior'a pleca în tote dilele la 12 ore diu'a, sosescu în Temisior'a la 7 ore 40 minute ser'a.	„ Brasiov la Sibii pleca în tote dilele la 7 ore ser'a, sosescu la 9 deman.
„ Temisior'a la Orsiov pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 ore demaneti'a, sosescu în Orsiova la 6 ore deman. Cale de 26 1/2 mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr.	„ Sibii la Muresiu-Osiorheiu pleca luni-a, marti-a, vineri-a, si sambet'a la 7 ore ser'a, sosescu la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19 1/2 mile, tiene 18 ore 5 min., costa 10 fl. 78 cr.
„ Orsiova la Temisior'a pleca dominice'a marti-a, mercuri-a si vineri-a la 6 ore ser'a, sosescu în Temisior'a la 6 ore ser'a în diu'a urmatori'a.	„ Muresiu-Osiorheiu la Sibii pleca luni-a, marti-a, mercuri-a si sambet'a la 8 ore demin. sosescu la 2 ore 35 min. nôptea.